6 2026ལོའི་ཟླ་4ཚེས་10 སྐྱེ་ཁམས་བོད་ལྗོངས། ཇུས་འགོད་པ།པད་དབྱངས།

རྩོམ་སྒྲིག་པ།བཀྲ་ཤིས།

མིག་སྔར་མངའ་རིས་ས་ཁུལ་གྱི་གྲོང་ཁུལ་དུ་བདེ་སྐྱིད་
ཆུ་མཚོ་འཛུགས་སྐྲུན་ཟིན་པ་དང་འབྲེལ་ཆུ་བེད་པུའི་ཞིབ་་་་་་
བཤེར་རྩིས་ལེན་ཡང་ཐོབ་ཡོད།“ང་ཚོས་བདེ་སྐྱིད་ཆུ་མཚོ་་་
འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་དུ‘སྲུང་སྐྱོང’གི་་་་་་་
སྲོག་ཤིང་ལ་དམ་པོར་དམིགས་པ་དང་།‘མི་དམངས’ཞེས་
པའི་ངོ་བོ་མངོན་གསལ་དོད་དུ་གཏོང་བ།‘རིག་གནས’ཀྱི་
ནང་དོན་མཉམ་འདྲེས།‘བརྒྱུད་རིམ’ལྡན་པའི་བཅོས་་་་་་་་
སྐྱོང་མཐའ་འཁྱོངས་བཅས་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱས་པ་ཡིན”ཞེས་་
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཆུ་བེད་ཐིང་ཆུའི་ཐོན་ཁུངས་དོ་དམ་དང་་་་་་
ཆུའི་སྐྱེ་ཁམས་འཛུགས་སྐྲུན་ཁྲུའུ་ཡི་ཁྲུའུ་ཀྲང་གཞོན་པ་ཀྲང་་
ཡུས་ཀྱིས་བརྗོད།

བཅོས་སྐྱོང་བྱས་པ་བརྒྱུད་མཛེས་ཉམས་བསྐྱར་དུ་་་་་་་་
མངོན་པའི་ཆུ་མཚོའི་གྱོད་དཔེ་ད་དུང་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་།
“ལོ་ལྔ་ཚན་བཅུ་བཞི་པའི”ཚུན་དུ་རང་ལྗོངས་ཀྱིས་ཡར་ཀླུང་་
གཙང་པོ་དང་འབྲི་ཆུ་སོཌ་ཆུ་མཚོ་630ཡི་དོ་དམ་ཁྱབ་ཁོངས་་
དབྱེ་འབྱེད་ལས་དོན་སྤེལ་བ་དང་།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ཆུ་མཚོ་
གཙང་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཁོངས་སྲུང་སྐྱོང་ཁུལ་དང་ཉར་འཇོག་་་
ཁུལ་གྱི་བསྡུར་ཚད་སྤྱིའི་ཆ་ནས་80%ཡན་ཟིན་པ།“ཆུ་་་་་་་་
གཅིག（མཚོ）རིམ་གཅིག”འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་བཏང་ནས།
“ཆུ་གཅིག（མཚོ）ཇུས་གཅིག”1179ལ་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་་་་
པ། ཆུ་མཚོ་269ཡི་གདེང་འཇོག་ལས་དོན་ལེགས་གྲུབ་ཟིན་་་
པ། མངའ་རིས་ཀྱི་གྲོང་ཆུ་དང་།ནག་ཆུའི་ལྷ་རི་ཆུ།ཆབ་་་་་

མདོའི་སྒྲོལ་མ་བླ་མཚོ་བཅས་ཆུ་བེད་པུའི་བདེ་སྐྱིད་ཆུ་མཚོ་་་་་
འཛུགས་སྐྲུན་རྣམ་གྲངས་ནང་བདམས་ཤིང་།རིམ་རྩིས་་་་་་་་་
བརྒྱབ་ན། ལྗོངས་ཡོངས་སུ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིམ་པའི་བདེ་་་་
སྐྱིད་ཆུ་མཚོ་119དང་གྲོང་ཁྱེར་རིམ་པའི་བདེ་སྐྱིད་ཆུ་མཚོ་་་་་
153བསྐྲུན་པ། 《〈ཆུ་གྲོན་ཆུང་སྐོར་གྱི་སྲོལ་ཡིག〉དོན་་་་་་་་་་
འཁྱོལ་བྱས་ནས་ཆུའི་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་བཙན་ཐབས་རང་་་་་་་་་་་་
བཞིན་གྱི་ཚོད་འཛིན་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུའི་སྐོར་་་
གྱི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཞིབ་ཕྲའི་བྱེད་ཐབས》པར་་་་་་་་་་་་་
འགྲེམས་བྱས་པ།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ཆུ་དཔོན་དང་མཚོ་་་་་་་་་་་་
དཔོན་ལམ་ལུགས་ཆ་འཕྲིན་ཅན་གྱི་ལས་སྟེཌ་བསྐྲུན་ཡོད།
（སྤེན་ཚེ་དང་དཔའ་མོས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

དོ་དམ་སྲུང་སྐྱོང་བྱ་ཐབས་བཟང་།ཆུ་མོ་དྭངས་ཤིང་སྐྱེ་ཁམས་མཛེས། ——རང་ལྗོངས་ཀྱི་ཆུ་མཚོར་བརྒྱུད་རིམ་ལྡན་པའི་བཅོས་སྐྱོང་དང་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཆུ་ཚད་མངོན་གསལ་དོད་པོས་མཐོ་རུ་ཕྱིན་པ།

“ལོ་ལྔ་ཚན་བཅུ་བཞི་པའི”ཚུན་དུ་རང་ལྗོངས་ཀྱིས་ཆུ་དཔོན་དང་མཚོ་དཔོན་ལམ་ལུགས་དམ་འཛིན་བྱ་གཞིར་བྱས་ཤིང་།ཆུ་མཚོར་དོ་དམ་དང་སྲུང་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དེ་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་བོད་ལྗོངས་་་་་་་
འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་ལས་འགན་གལ་ཆེན་གྱི་གྲས་ཤིག་ཏུ་བརྩིས་ནས།ས་མཐོའི་ཆུ་མཚོར་བརྒྱུད་རིམ་ལྡན་པའི་བཅོས་སྐྱོང་དང་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་པར་ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་སྐུལ་འདེད་བཏང་ཡོད།ཆུ་མཚོ་་་་སྲུང་སྐྱོང་བྱ་ཐབས་ཁག་ལག་བསྟར་བྱས་པ་བརྒྱུད།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ཆུ་ལམ་དུ་ཤྭ་བགྲོད་དེ་བས་ཐུབ་པ་དང་།ཆུ་མཚོའི་སྐྱེ་ཁམས་བར་མཐོངས་དེ་བས་ཆ་ཚང་དུ་ཕྱིན་པ།ཆུའི་སྤུས་ཚད་ཀྱི་ཚད་གཞི་ལོན་་་་་་ཚད་100%ཟིན་པ།ཆུ་མོ་ཤང་ཤང་དུ་རྒྱུག་པ་དང་།ཆུ་བོ་དྭངས་ཞིང་གཙང་བ།མཚོ་ངོགས་སྔོ་ལྗང་ལྡན་པ།མཛེས་ལྗོངས་ལྟ་ན་སྡུག་པ།མི་རྣམས་འཆམ་ཞིང་མཐུན་པ་བཅས་ཀྱི་བདེ་ཐང་དང་།མཛེས་སྡུགབདེ་སྐྱིད་བཅས་ལྡན་པའི་ཆུ་མཚོ་རིམ་བཞིན་མངོན་པ།ཆུ་དཔོན་དང་མཚོ་དཔོན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལས་ཀ་དེ“མིང་ཡོད་འགན་ཡོད”ནས“ནུས་ཡོད་འབྲས་ཡོད”དུ་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་བ།ཆུ་མཚོ་དོ་དམ་་་དང་སྲུང་སྐྱོང་གི་ཆུ་ཚད་མངོན་གསལ་དོད་པོས་མཐོ་རུ་ཕྱིན་པ།ཆུའི་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་གི་སྤུས་ཚད་ལེགས་སུ་རྒྱུན་མཐུད་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད།

དམ་འཛིན་བྱ་གཞི་གང་ལེགས་སྤྱད་ནས་འདེགས་སྐྱོར་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ།——
ཆུ་དཔོན་དང་མཚོ་དཔོན་ལམ་ལུགས་མ་ལག་འཛུགས་སྐྱོང་བྱེད་ཟབ་ཏུ་བཏང་བ།

“ཆུ་ལག་ཡོངས་སུ་སྦྲེལ་རྗེས་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུ་ནས་མ་ཡུར་
དཀྱིལ་མ་བརྒྱུད་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཆུ་འདྲེན་པ་དང་།དེ་རྗེས་གྲོང་
ཁྱེར་ནས་ཡང་བསྐྱར་ལྷ་ས་སྐྱིད་ཆུར་བཞུར་གྱི་ཡོད”ཅེས་ལྷ་་་་
ས་གྲོང་ཁྱེར་ཆུ་བེད་ཅུས་ཀྱི་ཅུས་ཀྲང་གཞོན་པ་ཀྲང་ཀྲེན་ཕིང་
གིས་བརྗོད།
ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལྟེ་བའི་གྲོང་ཁུལ་གྱི་ཆུ་རྒྱུད་ཉམས་་་་
གསོ་དང་སྐྱེ་ཁམས་བཅོས་སྐྱོང་རྣམ་གྲངས་ནི་ཆུ་དཔོན་དང་་་
མཚོ་དཔོན་ལམ་ལུགས་ཀྱི“ཆུའི་ཁོར་ཡུག་བཅོས་སྐྱོང་ལ་་་་་་་་་
ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་པའི”བླང་བྱ་དེ་ལྷ་ས་གྲོང་ཁུལ་དུ་་་་་་་
ལག་བསྟར་ཞིབ་ཕྲ་བྱས་པའི་མཚོན་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
མིག་སྔར་རྣམ་གྲངས་ལེགས་གྲུབ་ཟིན་ཡོད།རྣམ་གྲངས་་་་་་་་
དེས་ཆུ་ཡུར་རྒྱུད་ཀྱི་བཙོག་ཆུ་འབུད་ཁ་དང་འཁྱིལ་ཆུའི་ཆུ་་་་་

ལམ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་གཙང་སེལ་བྱས་ཏེ།ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་་་་་་
ལའི་མཐའ་འཁོར་སོགས་ཀྱི་ཆུ་ལག་གལ་ཆེན་སྲུང་སྐྱོང་དང་་་
སླར་གསོ་བྱས་པ་དང་།གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཆུ་ལམ(ཆུ་ལག)སྦྲེལ་་་་་་་
མཐུད་བྱས་པ། ལྷ་ཀླུ་འདམ་ར་ལྟེ་བར་བྱས་པའི་གྲོང་ཁུལ་གྱི་
འདམ་རར་གནོད་འཚེ་ཕོག་པའི་གནས་ཚུལ་ཞི་ལྷོད་དུ་་་་་་་་་་་
བཏང་བ། ལྟེ་བའི་གྲོང་ཁུལ་གྱི་ས་འོག་ཆུའི་ཆུ་ཚད་དང་ཆུ་་་་
སྤུས་མཐོ་རུ་བཏང་བས་ལྟེ་བའི་གྲོང་ཁུལ་གྱི་མིའི་འཚོ་སྡོད་་་་་
ཁོར་ཡུག་གི་ཆུ་ཚད་དང་སྤུས་ཚད་མཐོ་རུ་ཕྱིན་ཡོད།
རྣམ་གྲངས་དེ་ནི་རང་ལྗོངས་ཀྱི་ཆུ་དཔོན་དང་མཚོ་་་་་་
དཔོན་ལམ་ལུཌ་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་གཡུར་ཟའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་་་
པའི་བསྡུས་རིས་ཤིག་རེད།“ལོ་ལྔ་ཚན་བཅུ་བཞི་པའི”ཚུན་་
དུ་རང་ལྗོངས་ཀྱིས་རིམ་ལྔའི་ཆུ་དཔོན་དང་མཚོ་དཔོན་གྱི་རྩ་་

འཛུགས་མ་ལག་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བཙུགས་པ་དང་།ཏང་་་་
སྲིད་ཀྱིས་གཙོ་ཁྲིད་དང་།ཆུ་བེད་ཀྱིས་སྣེ་ཁྲིད།སྡེ་ཚན་གྱིས་
མཐུན་སྦྱོར།སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་མཉམ་སྐྱོང་བཅས་བྱེད་པའི་ཆུ་་་་
མཚོ་དོ་དམ་སྲུང་སྐྱོང་གི་ཕུགས་ཕན་ལམ་སྲོལ་བཙུགས་པ།
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཏང་སྲིད་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་གཙོ་བོས་ཆུ་དཔོན་་་་་་
དང་མཚོ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བ།ཞིང་ཆེན་རིམ་་་་
པའི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིམ་པའི་ཆུ་དཔོན་དང་་་
མཚོ་དཔོན་གྱི་འགན་འཁུར་བ།ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་ཆུ་དཔོན་་་་
དང་མཚོ་དཔོན་ཁྲི་1.47དང་ཆུའི་སྐྱེ་ཁམས་སྲུང་སྐྱོང་གི་་་་་་་་
ལས་གནས་ཁྲི་5.67གྱིས་འགན་འཁྲི་ཧུར་ཐག་བསྒྲུབས་པ།
ཆུ་སྐོར་ལས་སྒྲུབ་དང་དཔྱད་ཞིབ་སྐུལ་ལྕག་སོགས་ཀྱི་ལམ་་་་་་
ལུགས་ཁག་20ལྷག་ཙམ་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

བདེ་ཐང་འགན་སྲུང་བྱས་ནས་དམངས་འཚོར་ཕན་པ་བཏགས་པ།—— ཆུ་མཚོའི་ཁོངས་རྒྱུད་ལ་དོ་དམ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ།

ཉིང་ཁྲི་གྲོང་ཁྱེར་ཅིང་ཡོན་ཆུ་དོན་ཚོགས་པ་ཚད་ཡོད་
འགན་འཁྲི་ཀུང་སིའི་བཙོག་ཆུ་གཙང་གསིང་བཟོ་གྲྭའི་ནང་་་་
ལས་དོན་པས་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་སྒྲིག་ཆས་སྤྱད་དེ།ཉེ་འགྲམ་་
གྱི་ཆུ་མཚོ་ཁག་གི་ཆུའི་སྤུས་ཚད་ལ་ཞིབ་དཔྱད་ཚད་ལེན་བྱས་
ནས་ཆུའི་སྤུས་ཚད་འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་ཚུལ་དུས་ཐོག་ཏུ་ཁོང་དུ་་
ཆུད་པར་བྱེད་པ་དང་།བཙོག་ཆུ་གཙང་གསིང་འཁོར་ཁང་་་
ནང་འཚོ་བའི་བཙོག་ཆུ་དབྱེ་འབྱེད་དང་།དྭངས་བསིང་།
འཁྲོལ་འཚགདུག་སེལ་སོགས་གོ་རིམ་མང་པོ་བརྒྱུད་རྗེས་་་་་
ཉང་ཆུ་གཙང་པོར་བཞུར་གྱི་ཡོད།
ལྗོངས་ཡོངས་ནས་བལྟས་ན།“ལོ་ལྔ་ཚན་བཅུ་བཞི་་་་
པའི”རིང་རང་ལྗོངས་ཀྱིས་ཆུ་མཚོའི་རྒྱུད་ཁོངས་289ལ་སྲུང་

སྐྱོང་དང་བེད་སྤྱོད་འཆར་གཞི་བཟོ་བའི་ལས་དོན་སྤེལ་ཞིང་།
ཆུ་དཔོན་དང་མཚོ་དཔོན་དང་།ཞིབ་དཔྱོད་དཔོན།ཉེན་་་་
རྟོག་དཔོན་བཅས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་མཉམ་ལས་ལམ་སྲོལ་་་་
ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བཙུགས་པ་དང་།“ཟང་ཟིང་་་་་་་་་་་་་་
བཞིའི”གནད་དོན་216རང་བཤེར་རང་བཅོས་བྱས་པ།
རྒྱང་ཚོར་རི་མོའི་ཁྲ་ཐིག་གི་གནད་དོན་1800ཙམ་གཙང་་་་་་་
བཤེར་བཅོས་སྒྲིག་བྱས་པ།ཆུ་བོ་དང་འབྲེལ་བའི་འཛུགས་་་་
སྐྲུན་རྣམ་གྲངས་ལ་བདག་སྤྲོད་ཞིབ་མཆན་ཆོག་འཐུས་ནན་་་་
པོ་འགོད་པ།ཤྭ་འོད་རྒྱུག་ལམ་ལ་འགོག་རྐྱེན་ཚབས་ཆེན་་་་་་
བཟོ་བ་དང་ཤྭ་འགོག་བདེ་འཇགས་དང་།ཆུ་ལམ་བརྟན་པོ།
སྐྱེ་ཁམས་བདེ་འཇགས་བཅས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པའི་་་་་་་་

རྣམ་གྲངས་རིགས་ལ་ཆོག་འཐུས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འགོད་་་་
པ། ལས་དོན་སྒྲུབ་རིང་དང་བསྒྲུབས་རྗེས་ཀྱི་ལྟ་འདོམས་་་་་་་
བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ།ཆོག་མཆན་སྤྲད་ཟིན་པའི་ཆུ་་་་་་
འབྲེལ་འཛུགས་སྐྲུན་རྣམ་གྲངས་ལ་ཆུ་ལོག་སྔོན་འགོག་དང་་་་
ཆུ་ལོག་བདེ་སྒྲོལ་གྱི་ཇུས་གཞི་དང་འགོག་སྲུང་བྱེད་ཐབས་་་་་་
དོན་འཁྱོལ་ལ་སྐུལ་འདེད་བཏང་བ།ཆུ་ལག་གཙོ་བོ་12དང་
ཆུ་བོ་འབྲིང་ཆུང་137བཅོས་སྐྱོང་བྱས་པ།གཙང་པོ་དང་ཆུ་
བོའི་ཆུ་རགས་ཚད་གཞི་དང་མཐུན་ཚད་89%བར་མཐོ་རུ་་་་
ཕྱིན་པ་བཅས་ལས་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཐོབ་སྣང་དང་།
སྐྱིད་སྣང་།བདེ་འཇགས་ཚོར་སྣང་བཅས་མངོན་གསལ་་་་་་་་
དོད་པོས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཡོད།

ལམ་སྲོལ་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་བཏང་ནས་ཕུགས་ཕན་དོན་གཉེར་བྱས་པ།—— ཆུ་མཚོ་དོ་དམ་སྲུང་སྐྱོང་གི་རྨང་གཞི་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བརྟན་དུ་བཏང་བ།

འདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་དུ་བྲག་ཡིབ་་་་
ནས་གློག་འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།2022ལོར་་་་་
ཉིང་ཁྲི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ནགས་ལས་དང་རྩྭ་
ཐང་ཅུས་ཀྱིས“རྒྱལ་ཁབ་ནགས་ཚལ་གྲོང་་་་་་་་་་་་་
ཁྱེར”ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་སྤྲད་ཅིང་།ཉིང་ཁྲི་་་་
གྲོང་ཁྱེར་དེ་ཉིད་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་་་་་་་་་་
མཚན་སྙན་དེ་ཐོབ་པའི་ས་མཐོའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་་
པོར་གྱུར་པ་དང་།བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི
“རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནགས་ཚལ་གྲོང་ཁྱེར”དང་པོའང་་
ཡིན་པ་རེད།
“རྒྱལ་ཁབ་ནགས་ཚལ་གྲོང་་་་་་་་་་་་་་
ཁྱེར”འཛུགས་གཏོད་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་་་་་་
བཟུང་། ཉིང་ཁྲི་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས“ནགས་ཚལ་་་་་་་་
གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཁྱབ་པ་དང་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས་ནགས་་་་་
ཚལ་སྲུང་བའི”དམིགས་ཡུལ་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་་་་་་
ནས“སྲོག་ཤིང་གཅིག་དང་ལྟེ་བ་དྲུགའཁོར་་་་་་
མདའ་གཉིས་དང་ཁུལ་ལྔ།ལྡུམ་ར་བརྒྱ་དང་་་་་་
བར་ཁྱམས་སྟོང”བཅས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན་བཀོད་་
པར་དམིགས་ནས་རི་ཆུ་ནགས་ཞིང་དང་མཚོ་རྩྭ་་
བྱེ་མ་བཅས་གཞི་གཅིག་ཅན་གྱི་སྲུང་སྐྱོང་དང་་་་་
བརྒྱུད་རིམ་ལྡན་པའི་བཅོས་སྐྱོང་ལ་སྐུལ་འདེད་་་
བཏང་བ་དང་། ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་་་་་
ནས་ནགས་བཟོ་སྔོ་འགྱུར་དང་སྐྱེ་དངོས་སྣ་མང་་
རང་བཞིན་སྲུང་སྐྱོང་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྤེལ་ཏེ་་
སྤང་ལྗོངས་རྒྱ་ཁྱོན་རྒྱུན་མཐུད་ཆེ་རུ་དང་ནགས་་
ཚལ་གྱི་སྤུས་ཚད་མཐོ་རུ་བཏང་ནས་འདམ་རའི་་
སྤྱི་གླིང་དང་ལྗང་ལམ་དྲ་རྒྱ་འཛུགས་སྐྱོང་བྱེད་་་་་
མགྱོགས་སུ་བཏང་ཡོད།མིག་སྔའི་བར་རིམ་་་་་་་
རྩིས་བརྒྱབ་ན།རྒྱལ་ཁབ་ས་ཆ་སྔོ་འགྱུར་གྱི་རྒྱ་་་་
ཁྱོན་མུའུ་ཁྲི་2.85དང་ནགས་ཚལ་གསོ་སྐྱོང་་་་་་་་
མུའུ་ཁྲི་1.4གསར་དུ་འཕར་བ་རེད།
མིག་སྔར།ཉིང་ཁྲི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནགས་་་་་་

སའི་རྒྱ་ཁྱོན་སྤྱི་ཆིང་ཁྲི་657.44ཟིན་པ་དང་་་་་་་་་
ནགས་ཚལ་ཁྱབ་ཚད་47.66%ཟིན་ཞིང་།ཡར་
ཉང་ལུང་གཞུང་གི་རི་ལྡེབས་སུ་ཉིང་ཁྲི་གྲོང་ཁྱེར་
གྱིས་སྐྱེ་ཁམས་སླར་གསོ་དང་མཛེས་ལྗོངས་་་་་་་་་་་
ལེགས་གཏོང་ལས་གྲྭ་སྤེལ་ནས་ཆུ་བེད་རྨང་་་་་་་་་་
གཞིའི་སྒྲིག་བཀོད་ལེ་ལག་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་་་་་་་་་་
བསྐྲུན་ཏེ་ཁམ་སྡོང་དང་།ལོ་མ་སྨུག་པོའི་ལི་་་་་་་་
ཤིང་།ཉིང་ཁྲིའི་ཐང་ཤིང་སོགས་ལྗོན་ཤིང་་་་་་་་་་
རིགས་ཁྲི་57ལྷག་བཙུགས་ཡོད།དེ་དང་ཆབས་་
ཅིག《ཉིང་ཁྲིའི“ཁམ་བུའི་མེ་ཏོག་གྲོང་་་་་་་་་་་་་་
ཁྱེར”གཏོད་པའི་ལོ་ལྔའི་བྱ་སྤྱོད་ལག་བསྟར་་་་་་་་
ཇུས་གཞི》བཏོན་ནས་མཛེས་ལྗོངས་ཀྱི་ཤིང་་་་་་་་་
རིགས་ཁྲི་23བཙུགས་པའི་ནང་སྟར་སྡོང་ཁྲི་15
ཡོད།“མི་རྒྱུ་རྩལ་གསུམ་གྱི་འགོག་ཟོན”གྱི་་་་་་་་་
ཕྱོགས་བསྡུས་དོ་དམ་སྲུང་སྐྱོང་མ་ལག་བཙུགས་་་
ནས“ནགས་ཚལ་སྐོར་གཡེང”གི་APPབཟོས་ཏེ་
གྲངས་འཛིན་ཅན་གྱི་དོ་དམ་བྱས་པ་དང་།སྐྱེ་་་་
ཁམས་ནགས་སྲུང་བ་ཁྲི་12ཀྱི་ནུས་པ་འདོན་་་་་་་་
སྤེལ་གང་ལེགས་བྱས་ནས་རིམ་རྩིས་བརྒྱབ་ན་མི་་
ཐེངས་ཁྲི་3.79ཡིས་ནགས་ཚལ་ལ་སྐོར་གཡེང་་་་་
བརྒྱབ་པ་དང་ཉིན་རེར་མི་རེས་ཆ་སྙོམས་ཆུ་ཚོད་
4ཡན་སྐོར་སྲུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།ལྗོན་ཤིང་ལྐོག་་་་་་་
གཅོད་དང་གང་བྱུང་དུ་གཅོད་པའི་བྱེད་སྤྱོད་ལ་་
རྡུང་རྡེག་ནན་པོ་བཏང་བ་དང་།ནགས་ལས་ཀྱི་
གནོད་ཡོད་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གནོད་འཚེ་ཕོག་ཚད་་་་་་
5.2‰མན་དུ་ཚོད་འཛིན་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་་་་་
ནགས་ཚལ་གྲོང་ཁྱེར་འཛུགས་གཏོད་ཀྱི་གྲུབ་་་་་་་
འབྲས་རྒྱུན་མཐུད་སྲ་བརྟན་དང་མཐོར་་་་་་་་་་་་་་
འདེགས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།
（གནམ་ཕྱུག་རྒྱལ་གྱིས་བསྒྱུར།བསོད་་་་་
བདེ་ཆེ་བས་ཞུས）

ཉིང་ཁྲི་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས།

“རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནགས་ཚལ་གྲོང་ཁྱེར”འཛུགས་གཏོད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་སྲ་བརྟན་དང་མཐོར་འདེགས་བཏང་བ།

འདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་དུ་གཞིས་རྩེ་་་་
ནས་གློག་འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།“ལོ་ལྔ་ཚན་་་་
བཅུ་བཞི་པའི”རིང་།གཞིས་རྩེ་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས་་་་
ལྗོངས་ཏང་ཨུད་དང་སྲིད་གཞུང་གི་འགྱུར་མེད་་་
སྟོབས་ལྡན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་འོག་རི་ཆུ་ནགས་ཞིང་་་་་
དང་མཚོ་རྩྭ་བྱེ་མ་བཅས་གཞི་གཅིག་ཅན་གྱི་སྲུང་
སྐྱོང་བཅོས་སྒྲིག་ལ་སྤྱི་འདོམས་སྐུལ་འདེད་་་་་་་་་་་
བཏང་ནས། རྒྱལ་ཁབ་ས་ཆ་སྔོ་འགྱུར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་
ཏན་ཏིག་སྤེལ་བ་དང་།སྐྱེ་ཁམས་སླར་གསོའི་་་་་
འདུ་འགོད་ནུས་ཤུཌ་ཡོད་རྒུས་ལག་ལེན་བསྟར་་་
བ།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་བདེ་འཇཌ་སྲུང་བཅད་
བརྟན་དུ་བཏང་བས། ལས་དོན་ཁག་ལ་ཕན་་་་་་
འབྲས་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཐོན་ཡོད་པ་རེད།
གཞིས་རྩེ་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས་གཙོ་གནད་ས་་་་་་
ཁོངས་ཀྱི་ནགས་བཟོ་དང་།“གཙང་པོ་གཉིས་་་་
དང་ཆུ་བོ་བཞི”རྒྱུག་ཁུལ་གྱི་ནགས་བཟོ།བྱེ་་་་་་་
འགོག་བྱེ་བཅོས།མི་ཐབས་ནགས་འདེབས་་་་་་་་
སོགས་ཀྱི་ནགས་བཟོའི་ལས་འགན་སྣ་ཚོགས་ལ་་་
དམིགས་ནས“ལོ་ལྔ་ཚན་བཅུ་བཞི་པའི”རིང་་་་་་
རིམ་རྩིས་བརྒྱབ་ན་ནགས་བཟོ་མུའུ་ཁྲི་155.6
བྱས་པ་དང་མ་དངུལ་སྒོར་ཁྲི་158364.4དོན་་་་
འཁྱོལ་བྱས་པ་དེ་དག་རྫོང་དང་ཆུས་18ལ་ཁྱབ་་་

པ་དང་། མི་ཐབས་ནགས་བཟོའི་རྒྱ་ཁྱོན་རྒྱུན་་་་་
མཐུད་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་རེད།
སྔོ་འགྱུར་ལས་དོན་དོན་འཁྱོལ་ལག་་་་་་་་་་་
བསྟར་ལ་འགན་ལེན་བྱ་ཆེད།གཞིས་རྩེ་གྲོང་་་་་་
ཁྱེར་གྱིས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་འཆར་་་་་་་་་་་
འགོད་དང་སྤྱི་འདོམས་ཀྱིས་སྐུལ་འདེད་བཏང་་་་
བ་དང་། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱིས་གཙོ་གནད་
རྫོང་དང་ཆུས་སུ་བརྟག་ཞིབ་ཐེངས་མང་བྱས་ཏེ།
“གཙང་པོ་གཉིས་དང་ཆུ་བོ་བཞི”རྒྱུག་ཁུལ་་་་་་་་་
དང་། རྒྱལ་ལམ། ལྷ་གཞིས་ལྕགས་ལམ།རིམ་་་
མཐོའི་གཞུང་ལམ་བཅས་ཀྱི་ལམ་རྒྱུད་སོགས་་་་་་་
འགག་རྩའི་ས་ཁོངས་ལ་དམིགས་ནས་བསམ་་་་་་་
ཕྱོགས་གསར་པ་དང་ལས་འགན་གསར་པ་ཁ་་་་་་
གསལ་བཟོས་པ་རེད།
གཞན་ཡང་། གཞིས་རྩེ་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས་སྐྱེ་
ཁམས་སྔོ་འགྱུར་དང་དམངས་འཚོ་མཐུན་སྦྱོར་་་་
འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་དང་།སྔོ་་་་་
འགྱུར་འདུ་འགོད་དང་སྐྱེ་ཁམས་ལས་གནས་་་་་་་
ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ།མང་ཚོགས་ཐག་ཉེ་སར་་་་་་
ལས་ཞུགས་ཐུབ་པ་དང་སྐྱེ་ཁམས་ལ་བརྟེན་ནས་་
ཡོང་འབབ་གསོག་པར་རམ་འདེགས་བྱས་ཡོད།

གཞིས་རྩེ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ས་ཆ་སྔོ་འགྱུར་ལ་ཕན་འབྲས་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཐོན་པ།

འདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་དུ་ཆབ་མདོ་་་་
ནས་གློག་འཕྲིན་འབྱོར་གསལ།ཉེ་བའི་ལོ་་་་་་་
ཤས་རིང་།ཆབ་མདོ་གྲོང་ཁྱེར་མཛོ་སྒང་རྫོང་གི་
རིམ་ཁག་སྡེ་ཚན་ཁག་གིས་ལྗང་མདོག་འཕེལ་་་་་་
རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཧུར་ཐག་ལག་བསྟར་བྱས་པ་་་་་
དང་། ནགས་དཔོན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལས་དོན་་་་་་
དམ་འཛིན་བྱ་གཞིར་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་པས།
ནགས་ཚལ་ཐོན་ཁུངས་སྲུང་སྐྱོང་ལ་གྲུབ་འབྲས་་་
མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཐོན་ནས།རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་་་
སྐྱེ་ཁམས་ཤེས་དཔལ་སྲོལ་གཏོད་ལ་རྨང་གཞི་་་་་་
བརྟན་པོ་བཏིངས་ཡོད།
རྒྱལ་ཁབ་ས་ཆ་སྔོ་འགྱུར་ནགས་བཟོའི་་་་་་
ལས་འགན་ལ་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་སྐུལ་་་་་་་་་
འདེད་བཏང་བ་དང་།སྐྱེ་ཁམས་ཉམས་གསོ་་་་་་
བཅོས་སྐྱོང་ལག་ལེན་ཤུགས་ཆེན་བསྟར་ཞིང་།
མ་དངུལ་སྒོར་ཁྲི་189.73བཏང་ནས་བྱེ་འགོག་་་

བྱེ་བཅོས་རྣམ་གྲངས་ཁག་2ལག་ལེན་བསྟར་ཏེ་་་་
བཅོས་སྐྱོང་རྒྱ་ཁྱོན་མུའུ་310.5ལེགས་སྒྲུབ་བྱས་་
པ་དང་། མ་དངུལ་སྒོར་ཁྲི་1925བཏང་ནས་རྩྭ་
ཐང་སྐྱེ་ཁམས་ཉམས་གསོ་བཅོས་སྐྱོང་རྣམ་་་་་་་་་་་
གྲངས་1ལག་ལེན་བསྟར་ཏེ་བཅོས་སྐྱོང་རྒྱ་ཁྱོན་་་་
མུའུ་ཁྲི་5.5ལེགས་སྒྲུབ་བྱས་པ།མ་དངུལ་སྒོར་་་
ཁྲི་700བཏང་ནས་རི་རྒྱ་ནགས་གསོའི་རྣམ་་་་་་་་་་
གྲངས་ཁག་3ལག་ལེན་བསྟར་ཏེ།རི་རྒྱ་ནགས་་་་
གསོ་མུའུ་ཁྲི་7ལེགས་སྒྲུབ་བྱས་པ།མ་དངུལ་་་་་་་
སྒོར་ཁྲི་4743.82བཏང་ནས་འོས་འགན་ཤིང་་་་་
འཛུགས་དང་དཔལ་འབྱོར་ནགས་ཚལ་གྱི་སྤུས་་་་
འབྲས་ལེགས་གཉེར་སོགས་ནགས་བཟོ་སྔོ་་་་་་་་་་་་
འགྱུར་རྣམ་གྲངས་10ལག་ལེན་བསྟར་ཏེ།
ནགས་བཟོ་རྒྱ་ཁྱོན་མུའུ་7200ལྷག་ཙམ་ལེགས་་་
སྒྲུབ་བྱས་པས། ནགས་ཚལ་ཁྱབ་རྒྱ་མུ་མཐུད་ཆེ་་
རུ་ཕྱིན་ཡོད།

མཛོ་སྒང་རྫོང་གི་ནགས་ཚལ་ཐོན་ཁུངས་སྲུང་སྐྱོང་ལ་ཕན་འབྲས་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཐོན་པ།

ཉིན་ཤས་བསྟུད་་་་་་
མར། རང་ལྗོངས་ཀྱི་ས་་་་་་་
གནས་ཁག་གིས་དཔྱིད་་་་་་་་
དུས་ཀྱི་ཤིང་འཛུགས་་་་་་་་་་་་
ནགས་བཟོའི་དུས་སྐབས་་་་་
ཡག་ཤོས་དམ་འཛིན་བྱས་་་་
ནས། ཡར་ཀླུང་གཙང་་་་་་་་
པོའི་ངོགས་ནས་ཡངས་་་་་་་་
པའི་བྱང་ཐང་བར་གྱི་ས་ཆ་་
གང་སར་ལྗང་འཛུགས་་་་་་་་
དང་། ལྗང་གཅེས།ལྗང་་་་
སྲུང་བཅས་ཀྱི་ཚ་རླབས་་་་་་་
ཤིག་འཕྱུར་ཏེ།བྱ་སྤྱོད་་་་་་་
དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གངས་་་་
ལྗོངས་ས་མཐོར་སྔོ་ལྗང་་་་་་་
ཁོར་ཡུག་གཏོད་བཞིན་་་་་་་་
ཡོད་པ་རེད།
འདི་ནི་ཉིང་ཁྲི་གྲོང་
ཁྱེར་མེ་ཏོག་རྫོང་འབྲས་་་་་་་
སྤུངས་ཤང་སྲིད་གཞུང་་་་་་་་
གིས་ས་གནས་དེ་གར་་་་་་་་་་་
བཅའ་སྡོད་དཔུང་སྡེ་དང་་་་
ཞི་རང་གྲོང་ཚོའི་ཡུལ་མི་ཨུ་་
ལྷན་མཉམ་དུ་དཔྱིད་དུས་་་་
ཀྱི་འོས་འགན་ཤིང་་་་་་་་་་་་་་
འཛུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་་་་་་་་་་་་
བཞིན་པ།

ས་མཐོར་ཤིང་འཛུགས་ཀྱི་ཚ་རླབས་རབ་ཏུ་འཕྱུར།